

SEKCIA SESTIER PRACUJÚCICH V NEONATOLÓGII

Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek
organizačná zložka Slovenskej lekárskej spoločnosti
Kontaktná adresa: Mgr. Renata Jančovičová
tel.: 02/59371767, e-mail: jancovicova@dfnsp.sk,
DFNsP-LFUK, Neonatologická klinika intenzívnej medicíny,
Limbova 1, 833 40 Bratislava

V Bratislave 06.12.2017

Ministerstvo zdravotníctva SR
PhDr. Zuzana Hrindová
Ministerská sestra
Limbova 2
Bratislava
837 52

Vec: Stanovisko k personálnym normatívom k návrhu opatrenia MZ SR o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálne - technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení

V mene sekcie sestier pracujúcich v neonatológii, ako predseda uvedenej sekcie, som si dovoľila napísať Vám stanovisko k plánovaným zmenám v oblasti normatívom o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálne - technické vybavenie jednotlivých stupňov neonatologickej ošetrovateľskej starostlivosti.

Neonatológia je samostatným vedným odborom zaoberajúcim sa starostlivosťou o novorodencov, t.j. detí do 28 dní života. Spektrum pacientov v tomto odbore je však oveľa širšie, nakoľko niektoré deti prichádzajú na svet aj 14 až 16 týždňov pred plánovaným termínom pôrodu a vyžadujú si dlhodobú starostlivosť, iné sa síce rodia v termíne, ale so závažnými korigovateľnými alebo nekorigovateľnými vrodenými vývojovými chybami, pôrodným traumatizmom, adnatnou infekciou, včasným asfyktickým syndrómom /vyžadujúcim riadenú hypotermiu/, s dedičným metabolickým ochorením, s perzistujúcou plúcnou hypertenziou / vyžadujúcu si NO terapiu/ atď.

Naše stanovisko k plánovaným normatívom je nasledovné:

ODDIEL 2. SESTRY, PÔRODNÉ ASISTENTKY A ĎALŠÍ ZDRAVOTNÍCKI PRACOVNÍCI

a) definovanie pre úsek fyziologických novorodencov: „...Na päť obsadených lôžok pacientov **do jedného roka** v každej zmene pripadá jedna sestra. Ak sa počet pacientov do jedného roka na každú jednu sestru v každej zmene zvýši o dvoch pacientov, ústavné zariadenie zabezpečí ďalšiu sestru.“ navrhujeme doplniť textom: **“vrátane novorodencov na úsekoch starostlivosti o fyziologických novorodencov a na observačných izbách pre novorodencov“**

b) na jednotke vysokošpecializovanej starostlivosti o novorodencov v normatívoch pre sestry **zvýšiť počet sestier v zmene vždy o jednu ďalšiu sestru v celodennej a v nočnej zmene nad počet stanovený k počtu pacientov**, nakoľko príjem novorodenca, závažný zdravotný stav pacientov, vyžadujú aby bola k dispozícii pri lôžku novorodenca k dispozícii ďalšia sestra, ktorú nemôže zastúpiť iná sestra, keďže tá má zverených ďalších pacientov v závažnom stave

c) doplniť do normatívo v sestry, špecialistky v intenzívnej ošetrovateľskej starostlivosti v neonatológii, ktoré zabezpečujú **starostlivosť o novorodenca bezprostredne po pôrode v počte minimálne 1 sestru v každej zmene**. Sestra z neonatológie zabezpečujúca prvé ošetrovanie novorodenca po pôrode je zodpovedná za prípravu a udržiavanie funkčnosti pomôcok a prístrojov pre kardiopulmunálnu resuscitáciu novorodenca. 10% novorodencov po pôrode vyžaduje viac ako bazálne ošetrovanie, na pracoviskách, kde sa centralizujú rizikové tehotnosti je tento podiel vyšší; patrí sem osobitný termomanažment, uvoľnenie, odsatie dýchacích ciest, stimulácia dýchania, vyhodnotenie vitálnych funkcií a prípadnej potreby kardiopulmonálnej resuscitácie, prípadne ošetrovanie vrodených chýb, stabilizáciu dieťaťa do prípadného transportu na vyššie pracovisko; zdraví novorodenci sú prikladaní na telo matky, je podporované prvé spontánne prisatie sa dieťaťa, dieťa má byť ponechané spolu s matkou v pôrodnej sále, zároveň má byť zabezpečený monitoring popôrodnej adaptácie, vrátane kontroly ligatúry pupočníka a pod. Sestra, ktorá odchádza k pôrodu, nemôže zanechať úsek, na ktorom v službe pracuje, bez zdravotníckeho personálu poskytujúceho starostlivosť novorodencom, kým je ona v pôrodných sálach.

d) doplniť do normatívo v sestry, špecialistky v intenzívnej ošetrovateľskej starostlivosti v neonatológii, ktoré zabezpečujú **transport novorodenca v počte minimálne 1 sestru v každej zmene**, pri prijatí zákona o transportoch dieťaťa v inkubátore, neboli zohľadnené v normatívoch sestry v zmene nevyhnutné k transportu

e) doplniť do normatívo na neonatologické pracoviská **jedno sesterské miesto jednozmennej prevádzke „laktačný konzultant“**, vyhradený pre laktačné poradenstvo, podporu dojčenia, riešenie problémových situácií pri dojčení ako i pre podporu udržiavania laktácie, odstriekavania materského mlieka, skladovanie mlieka u novorodencov, ktorých deti sa nachádzajú zo zdravotných dôvodov na úsekoch starostlivosti o chorých novorodencov, prípadne i v inom zdravotníckom zariadení

f) **doplniť** do normatívo neonatologických pracovísk počty sestier a sanitárov **v mliečnej kuchyni**, ktorá pripravuje dávky z umelého i vlastného (prípadne ženského darcovského) materského mlieka, keďže je normami stanovený maximálny časový interval, na ktorý môže byť mlieko pripravené vopred, je nevyhnutná prítomnosť personálu pripravujúceho mlieko minimálne v celodenných zmenách, zároveň je nevyhnutná jeho distribúcia k pacientovi, zohriatie jednotlivých dávok (čo na úsekoch starostlivosti o chorých novorodencov je v rôznych intervaloch, troj-, štvor- ale i dvoj-hodinových)

g) **doplniť do normatívo neonatologických pracovísk** počty sestier a sanitárov a zdravotníckych asistentov **v banke darcovského ženského mlieka**, aby boli zabezpečené všetky úlohy osobitne vyčleneným personálom, získavanie darcýň, zber mlieka, povinné odbery biologického materiálu od darkyne, poučenie darkyne, návšteva domácnosti darkyne, spracovanie mlieka, dávkovanie a distribúcia, evidencia použitého mlieka.

VZDELÁVANIE

a) doplniť kompetencie zdravotníckeho asistenta v banke darcovského ženského mlieka a v mliečnej banke

b) **navýšiť a definovať v pregraduálnom štúdiu sestier počet hodín vzdelávania a praxe na úsekoch starostlivosti o novorodencov, deti a dorast. V teórii nie je dostatočný počet hodín na vzdelávanie v starostlivosti v pediatrii.** Detský pacient si vyžaduje v súčasnosti (keď pregraduálne nevzdelávame osobitne detské sestry), aby sestra v pregraduálnom štúdiu bola vzdelaná v osobitostiach prístupu k nemu v jednotlivých vekových obdobiach a s osobitým spôsobom starostlivosti vyplývajúcej z charakteru ochorenia. Tiež prax nie je dostatočná, veľký podiel predstavujú prevažne oddelenia pre dospelých, detský pacienti nie sú zastúpení v adekvátnom pomere (napr. ak počas praxe, študenti absolvujú 4 pracoviská s rôznou špecializáciou, pričom budú 3 dospelé a len 1 detské, nie je dostatočný priestor prebrať problematiku detí, ktorá zahŕňa rovnako široké spektrum chirurgických pacientov, urologických, traumatologických detských pacientov, či deti s dlhodobými ochoreniami a pod...). Prax by potom mala zahŕňať aspoň pomer 2 pobyty na detských úsekoch starostlivosti k 2 alebo 3 pobytom na starostlivosti o dospelých pacientov.

Za všetky sestry pracujúce v neonatológii, ale hlavne za všetkých našich najmenších pacientov verím, že neonatológia bude aj naďalej napredovať, rozvíjať sa a to najmä zásluhou poskytovania **vysokošpecializovanej ošetrovateľskej starostlivosti vysoko erudovaným personálom.**

S pozdravom

Mgr. Jančovičová Renata
Predseda Sekcie sestier pracujúcich v neonatológii